

ABC FIRM W NORWEGII

Podstawowe informacje dotyczące rodzaju firm w Norwegii.

Enkeltpersonforetak (EPF), czyli własna działalność gospodarcza.

Firma mająca tylko jednego właściciela, prowadzona na własny rachunek i na własną odpowiedzialność.

Właściciel ponosi całkowitą odpowiedzialność za ekonomiczne zobowiązania firmy.

Nie oddziela się majątku firmy od majątku prywatnego.

Przy rozstrzygnięciu, czy daną osobę należy uznać za prowadzącą samodzielną działalność gospodarczą bierze się pod uwagę m.in. następujące czynniki:

- zasięg działalności,
- czy osoba prowadząca działalność ponosi odpowiedzialność za jej rezultaty,
- czy osoba ta zatrudnia pracowników najemnych lub korzysta z usług podwykonawców (freelancerów),
- czy osoba ta prowadzi działalność ze stałego miejsca (siedziby firmy),
- czy osoba ta ponosi ryzyko ekonomiczne prowadzenia działalności,
- czy osoba ta korzysta z własnych środków finansowania.

EPF jest najpopularniejszą formą firmy dla osób chcących rozpocząć pracę na własny rachunek.

Osoba zakładająca firmę musi być pełnoletnia. Firma musi mieć adres w Norwegii.

To warto wiedzieć o EPF:

- nie ma wymogu kapitału startowego,
- firmę może założyć tylko jedna osoba,
- małżonkowie mogą prowadzić firmę wspólnie ale nie mogą się wzajemnie zatrudniać,
- właściciel ponosi całkowitą odpowiedzialność finansową,
- rejestracja firmy jest bezpłatna, z wyjątkiem sytuacji kiedy mamy do czynienia z handlem lub kiedy firma zatrudnia więcej niż 5 pracowników,
koszt: nok 2265 w przypadku rejestracji elektronicznej, nok 2832 w przypadku rejestracji na papierze
- wymóg rewizora (biegłego audytu) następuje w przypadku:
o ile firma osiąga roczne obroty powyżej 5 milionów nok
lub jej pracownicy wypracowują więcej niż 10 roboczolát)
lub kiedy suma aktywów przekroczy 20 milionów nok
- nie ma obowiązku posiadania księgowego

Podatek, który płaci osoba prowadząca własną działalność to 27% (próg pierwszy).

Składka zus jest także obliczana procentowo i wynosi 11,4%.

Własna działalność gospodarcza z jednym zleceniodawcą.

W przypadku kiedy:

- klient ma jednego zleceniodawcę.
- fakturowane są tylko godziny pracy, a nie np. materiały.
- klient ma niewielkie koszty związane z prowadzeniem swojej firmy.
- firma ma niewielkie lub żadne koszty materiałowe.
- brak ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej (ansvarsforsikring).

Władze skarbowe mogą orzec, przy okazji ewentualnej kontroli księgowej, że mamy do czynienia ze stosunkiem zatrudnienia i nie uznać aktywności zarobkowej za działalność gospodarczą.

Taka sytuacja pociągnie za sobą następujące konsekwencje:

- cały uzyskany dochód przestanie być uznawany za dochód z działalności, a zostanie uznany za pensję. W tej sytuacji pracodawca będzie musiał zapłacić arbeidsgiveravgift (część składki ZUS przypadająca na pracodawcę) od tej kwoty oraz wynagrodzenia urlopowe (feriepenging).
- koszty nie będą mogły zostać odliczone, a ewentualny naliczony VAT będzie musiał zostać zwrócony.

Podatek firm jednoosobowych (podatek zaliczkowy)

Właściciel firmy jednoosobowej (enkeltpersonforetak - EPF) jest osobiście odpowiedzialny za opłacanie podatku firmy. Firma nie jest odrębnym podmiotem prawnym.

Właściciel firmy płaci podatek zaliczkowy za każdy z okresów zaliczkowych, od kiedy tylko firma zaczyna osiągać dochody. Urząd skarbowy przesyła w tym celu cztery razy do roku formularze wpłaty.

To urząd skarbowy wylicza, jak dużą zaliczkę należy zapłacić, a wyliczenia oparte są o wynik finansowy firmy z poprzedniego roku, jednak właściciel firmy ma prawo wystąpić - w dowolnym momencie roku - o zmianę wysokości pozostałych rat podatku zaliczkowego.

Aby właściciel nowej firmy jednoosobowej dostał z urzędu formularze wpłaty podatku zaliczkowego, odpowiadające faktycznym dochodom firmy, musi sam wystąpić do urzędu z wnioskiem o ustalenie wysokości podatku zaliczkowego, określając jak dużego zysku (lub straty) spodziewa się w pierwszym roku działalności. Jeśli właściciel firmy nie prześle takiego wniosku, wysokość zaliczek albo zostanie ustalona przez urząd skarbowy uznaniowo (częstszy przypadek), albo firma w pierwszym roku działalności nie będzie płaciła zaliczek, a należny podatek uiszcza dopiero po finalnym rozliczeniu danego roku (rzadszy przypadek).

Jeśli współmałżonek właściciela pracuje w firmie, nie wypłaca mu się pensji, lecz zysk bądź strata firmy dzielona jest pomiędzy oboje małżonków. Przy podziale zysku/straty należy uwzględnić całościowy wkład pracy każdego z nich.

Należy pamiętać, że wyjęcie środków/przelanie pieniędzy z firmy na rzecz właściciela lub jego/jej współmałżonka jako wynagrodzenie za wykonywaną na rzecz firmy pracę nie jest traktowane jako koszt płacowy, nie wpływa zatem na wynik finansowy firmy i wysokość dochodu do opodatkowania.

Wynik finansowy staje się podstawą do wyliczenia dochodu osobistego, który z kolei jest podstawą do wyliczenia należnego podatku dochodowego oraz składki na ubezpieczenia społeczne przedsiębiorcy.

Podatek i składkę nalicza urząd skarbowy, ale ściągają je urzędy poborcy podatkowego w danej gminie.

Ansvarlig selskap, czyli spółka bezkapitałowa

Delt ansvar (DA) - to spółka bezkapitałowa z podzieloną odpowiedzialnością.

Udziałowcy dzielą osobistą odpowiedzialność za ew. długi firmy. Oznacza to, że w umowie spółki zostaje uzgodnione, jaki procent za zobowiązania spółki ponosi każdy z udziałowców.

Ansvarlig selskap (ANS) – spółka bezkapitałowa, w której każdy z udziałowców ponosi nieograniczoną (solidarną) odpowiedzialność za ew. długi spółki.

To warto wiedzieć o ANS / DA:

- musi być minimum dwóch udziałowców,
- należy przedstawić pisemną umowę spółki,
- nie ma wymogu kapitału startowego,
- koszt rejestracji: nok 2265 w przypadku rejestracji elektronicznej, nok 2832 w przypadku rejestracji na papierze
- wymóg rewizora (biegłego audytu) następuje w przypadku:
o ile firma osiąga roczne obroty powyżej 5 milionów nok
lub jej pracownicy wypracowują więcej niż 10 roboczolat)
lub kiedy suma aktywów przekroczy 20 milionów nok

Podatek spółek osobowych

Spółki osobowe (spółki z odpowiedzialnością, norw. ansvarlige selskap: ANS lub DA) nie stanowią odrębnych podmiotów prawnych i podatkowych. Za opłacanie podatku takich spółek są zatem odpowiedzialni ich partnerzy (właściciele).

Partnerzy płacą podatek zaliczkowy za każdy z okresów zaliczkowych, od kiedy tylko firma zaczyna osiągać dochody. Urząd skarbowy przesyła w tym celu cztery razy do roku formularze wpłaty.

To urząd skarbowy wylicza, jak dużą zaliczkę należy zapłacić, a wyliczenia oparte są o wynik finansowy firmy z poprzedniego roku.

Aby partnerzy nowej spółki osobowej dostali z urzędu formularze wpłaty podatku zaliczkowego, muszą sami wystąpić do urzędu z wnioskiem o ustalenie wysokości podatku, określając jak dużego zysku (lub straty!) spodziewa się spółka w pierwszym roku działalności.

Podatek spółki osobowej nalicza się od:

- zysku,
- wypłaty środków na poczet wynagrodzenia za pracę dla właścicieli, a także
- wypłat z firmy dla partnerów/udziałowców (coś w rodzaju dywidendy, choć w przypadku

spółki jawnej nie nazywa się tego w ten sposób)

Zysk opodatkowany jest 27% stawką podatku. Ewentualna wypłata wynagrodzenia za pracę na właścicieli na rzecz spółki będzie obniżać wysokość zysku do opodatkowania.

Przez wynagrodzenie za pracę rozumie się wynagrodzenie, jakie partner będący osobą fizyczną pobiera za pracę wykonywaną na rzecz spółki. Takie wypłaty traktowane są jako dochód z działalności gospodarczej i podlegają opodatkowaniu podatkiem od osób fizycznych.

Wypłata zysków ze spółki w kwocie przekraczającej "odpis osłonowy" (norw. skjermingsfradrag) oraz podatek od zysku opodatkowana jest dodatkowo 27% stawką podatku. Wypłatę (utdeling) definiuje się jako jakiegokolwiek przekazanie/przełanie środków ze spółki na rzecz partnera bez wynagrodzenia. Spółki osobowe objęte są partnerskim modelem rozliczeniowym (deltakermodellen), który jest modelem opodatkowania będących osobami fizycznymi partnerów spółek osobowych.

Aksjeselskap (AS), czyli spółka kapitałowa

Jest to firma, w której udziałowcy nie ponoszą osobistej odpowiedzialności za ew. długi spółki. Firma jest samodzielnym podmiotem prawnym i podatkowym. Podatek firmy wynosi 27%. Udziałowcy mogą zostać zatrudnieni we własnej firmie AS i mają wówczas status pracownika, a nie status osoby prowadzącej własną działalność gospodarczą.

Ważne dla AS:

- wymóg kapitału zakładowego w wysokości min. 30 000 nok
- rejestracja (opłata dla urzędu): 5 666 (elektronicznie) lub 6 797 (na papierze) nok
- wymóg posiadania zarządu spółki
- zarząd jednoosobowy lub dwuosobowy - jeśli kapitał akcyjny nie przekracza 3 milionów koron, powyżej tej kwoty - minimum 3 członków zarządu.
- obowiązek posiadania księgowego
- rewizor musi poświadczyć wpłatę kapitału zakładowego, jeśli wnoszony jest on w formie aportu (wkładu rzeczowego)
- obowiązek odbycia posiedzenia zarządu raz do roku
- wymóg rewizora (biegłego audytu) następuje w przypadku:
 - o ile firma osiąga roczne obroty powyżej 5 milionów nok
 - lub jej pracownicy wypracowują więcej niż 10 roboczolat)
 - lub kiedy suma aktywów przekroczy 20 milionów nok

Podstawowe informacje dotyczące rejestracji norweskich spółek akcyjnych:

1. Aby firma mogła zostać zarejestrowana należy przeprowadzić spotkanie założycielskie (walne zgromadzenie o uprawnieniach konstytuujących), które musi rozstrzygnąć następujące kwestie:
 - określenie uchwał spółki (cel spółki, siedziba spółki, reguły dotyczące obrotu akcjami i inne),
 - określenie kapitału akcyjnego/zakładowego spółki,
 - wybór rewizora lub decyzja o rezygnacji z rewizji (jeśli jest to możliwe),
 - wybór zarządu.

Wszyscy założyciele (ci którzy wnoszą kapitał akcyjny do spółki) muszą podpisać sprawozdanie.

2. Należy podjąć uchwały dla spółki (chodzi o uchwały regulujące działanie spółki, zarządu itp.) .

3. Należy opracować bilans otwarcia, który musi zostać podpisany przez założycieli (akcjonariuszy).
4. Należy wpłacić kapitał akcyjny (kapitał zakładowy) w kwocie minimum 30 000 NOK. Koszty założycielskie (administracyjne) mogą zostać pokryte z kapitału akcyjnego.
5. Jeśli kapitał zakładowy wnoszony jest w formie aportu (wkładu rzeczowego), musi on zostać wyceniony, a jego wniesienie poświadczony przez rewizora.
6. Należy przygotować zgłoszenie rejestracyjne do Brønnøysund, aby móc zarejestrować spółkę w rejestrze przedsiębiorstw

Podatek spółek kapitałowych/podatników niebędących osobami fizycznymi.

Spółki kapitałowe (norw. aksjeselskaper) oraz podatnicy niebędący osobami fizycznymi stanowią odrębne podmioty prawne i podatkowe i uiszczają podatek w roku następującym po roku obrotowym.

Zysk spółki opodatkowany jest jako dochód do opodatkowania (norw. alminnelig inntekt), podatkiem liniowym wg. stawki 27%. Dochód do opodatkowania (alminnelig inntekt) definiuje się jako łączne dochody po odjęciu wszystkich kosztów działalności, w tym odpisów podatkowych.

Przedsiębiorstwa (spółki kapitałowe) otrzymują formularze zapłaty podatku (zaliczkowego) dwa razy w roku, w pierwszej połowie roku następującego po roku obrotowym. W każdym z dwóch terminów będzie z reguły do zapłacenia połowa kwoty wyliczonego podatku należnego za poprzedni rok, ewentualnie skorygowana w górę lub w dół o stawkę procentową określoną przez ministerstwo finansów. Kiedy dany rok podatkowy zostanie finalnie rozliczony, konieczna może się okazać dopłata różnicy pomiędzy faktycznym podatkiem należnym, a wpłaconą zaliczką. W takim wypadku urząd skarbowy również przyśle odpowiedni formularz wpłaty.

Podatnicy niebędący osobami fizycznymi, którzy prowadzą działalność lub posiadają majątek na terenie większej ilości gmin, wpłacają podatek tylko w jednej gminie i wysyłają tylko jedno zeznanie podatkowe firmy. Zeznanie podatkowe może zostać złożone w dowolnym urzędzie skarbowym.

Jeśli chodzi o opodatkowanie udziałowców/akcjonariuszy w związku z wypłatą im przez spółkę dywidendą - obowiązuje model akcyjny (norw. aksjonærmodellen) w przypadku udziałowców/akcjonariuszy będących osobami fizycznymi i metoda zwolnieniowa (norw. fritaksmetoden) w przypadku udziałowców/akcjonariuszy będących spółkami.

Norsk avdeling av utenlandsk virksomhet, czyli oddział firmy zagranicznej w Norwegii.

Dotyczy każdej firmy zagranicznej, niezależnie od formy organizacyjnej w kraju macierzystym, chcącej prowadzić działalność w Norwegii.

Nie ma wymogu posiadania kapitału startowego.

Istnieje symetria formy organizacyjnej pod względem podatkowym, czyli:

Jeśli w kraju pochodzenia firma to np. spółka LTD (angielska) lub spółka z o. o. (polska) - firma działa na takich samych zasadach jak norweski AS.

Jeśli w kraju pochodzenia firma to własna działalność gospodarcza – takie same zasady rozliczania obowiązują w Norwegii.

Istotne punkty dla wszystkich przedsiębiorców:

- Przedsiębiorcy prowadzący w Norwegii sprzedaż towarów i usług podlegających opodatkowaniu VAT, muszą zarejestrować się w Rejestrze podatników VAT, Merverdiavgiftsregisteret, kiedy sprzedaż i podlegające opodatkowaniu VAT pobieranie środków przekroczy 50 000 koron norweskich w ciągu 12 miesięcy.
- Pracodawcy, zatrudniający pracowników, mają obowiązek zarejestrować siebie i swoich pracowników w rejestrze pod nazwą AA register. Jest to rejestr, który łączy organizacyjny numer firmy z numerem personalnym pracownika, jednocześnie pokazując procent zatrudnienia, datę rozpoczęcia stosunku pracy oraz stanowisko.
- Pracodawca musi odprowadzać zaliczki na podatek dochodowy swoich pracowników w taki sposób, że pracodawca oblicza kwotę zaliczki zgodnie z kartą podatkową pracownika i zatrzymuje tę kwotę przy wypłacaniu wynagrodzenia zatrudnionemu.
- Zeznanie podatkowe muszą złożyć wszyscy, którzy posiadają majątek lub dochód w Norwegii. Obowiązek złożenia zeznania podatkowego obowiązuje w pełni nawet, jeśli dana spółka twierdzi, że nie ma obowiązku podatkowego w Norwegii.
- Wszystkie zlecenia i ewentualne podzlecenia przydzielane zagranicznym zleceniobiorcom należy zgłaszać do Centralnego Urzędu Podatkowego ds. Zagranicznych (SFU), jeśli dane zlecenie zostaje wykonane:
 - w miejscu wykonywania działalności budowlanej i montażowej na terenie Norwegii lub,
 - w miejscu znajdującym się pod kontrolą zleceniodawcy na terenie Norwegii lub,
 - na norweskim szelfie kontynentalnym.Obowiązek zgłoszeniowy dotyczy zarówno przedsiębiorców jak i organów publicznych. Nie ma obowiązku udzielania informacji, jeśli pracodawca jest osobą prywatną lub wartość zlecenia nie przekracza 10 000 NOK.
- Wszystkie przedsiębiorstwa, zarówno norweskie jak i zagraniczne, które wykonują prace na placach budowy oraz w branży sprzętującej, muszą wyposażać swoich pracowników w identyfikatory.

Źródła:

Własne opracowania Polish Connection

oraz

www.taxnorway.no

www.altinn.no